

Lengua Castellana y Literatura · 4.º ESO · Illes Balears

Cuadernillo de trabajo del profesorado: currículo oficial, secuenciación trimestral, situaciones de aprendizaje, rúbricas competenciales, DUA y comparativa autonómica frente al BOE.

Normativa Decret 32/2022, de 8 d'agost

Generado 19/05/2026 17:38

20 Competencias	45 Criterios	166 Saberes
---------------------------	------------------------	-----------------------

Curso terminal de la etapa obligatoria con itinerarios diferenciados (académico y aplicado en algunas materias).
Marca la frontera entre quienes seguirán a Bachillerato y quienes optarán por FP o el mundo laboral.

Índice

1. Resumen normativo
2. Competencias específicas (explicadas)
3. Criterios de evaluación (con evidencia)
4. Saberes básicos (con actividad de aula)

1. Resumen normativo

Materia	Lengua Castellana y Literatura
Curso	4.º ESO
Comunidad Autónoma	Illes Balears
Decreto autonómico	Decret 32/2022, de 8 d'agost
Particularidad	En Illes Balears, el catalán (modalidad balear) es lengua vehicular preferente y existe Llengua Catalana i Literatura con currículum propio.

2. Competencias específicas

Lengua Castellana y Literatura

CE.1 · Describir y apreciar la diversidad lingüística del mundo a partir del reconocimiento de las lenguas del alumnado y la re...

TEXTO OFICIAL

Describir y apreciar la diversidad lingüística del mundo a partir del reconocimiento de las lenguas del alumnado y la realidad plurilingüe y pluricultural de España, analizando el origen y desarrollo sociohistórico de sus lenguas y las características de las principales variedades dialectales del español, para favorecer la

CE.2 · Comprender e interpretar textos orales y multimodales, recogiendo el sentido general y la información más relevante, ide...

TEXTO OFICIAL

Comprender e interpretar textos orales y multimodales, recogiendo el sentido general y la información más relevante, identificando el punto de vista y la intención del emisor y valorando su fiabilidad, su forma y su contenido, para construir conocimiento, para formarse opinión y para ensanchar las posibilidades de disfrute y ocio.

CE.3 · Producir textos orales y multimodales con fluidez, coherencia, cohesión y registro adecuado, atendiendo a las convencion...

TEXTO OFICIAL

Producir textos orales y multimodales con fluidez, coherencia, cohesión y registro adecuado, atendiendo a las convenciones propias de los diferentes géneros discursivos,

CE.4 · Comprender, interpretar y valorar textos escritos, con sentido crítico y diferentes propósitos de lectura, reconociendo ...

TEXTO OFICIAL

Comprender, interpretar y valorar textos escritos, con sentido crítico y diferentes propósitos de lectura, reconociendo el sentido global y las ideas principales y secundarias, identificando la intención del emisor, reflexionando sobre el contenido y la forma y evaluando su calidad y fiabilidad, para dar respuesta a necesidades e intereses comunicativos diversos y para construir conocimiento.

CE.5 · Producir textos escritos y multimodales coherentes, cohesionados, adecuados y correctos, atendiendo a las convenciones p...

TEXTO OFICIAL

Producir textos escritos y multimodales coherentes, cohesionados, adecuados y correctos, atendiendo a las convenciones propias del género discursivo elegido, para construir conocimiento y para dar respuesta de manera informada, eficaz y creativa a demandas comunicativas concretas.

CE.6 · Seleccionar y contrastar información procedente de diferentes fuentes de manera progresivamente autónoma, evaluando su f...

TEXTO OFICIAL

Seleccionar y contrastar información procedente de diferentes fuentes de manera progresivamente autónoma, evaluando su fiabilidad y pertinencia en función de los objetivos de lectura y evitando los riesgos de manipulación y desinformación, e integrarla y transformarla en conocimiento, para comunicarla desde un punto de vista crítico y personal a la par que respetuoso con la propiedad intelectual.

CE.7 · Seleccionar y leer de manera progresivamente autónoma obras diversas como fuente de placer y conocimiento, configurando ...

TEXTO OFICIAL

Seleccionar y leer de manera progresivamente autónoma obras diversas como fuente de placer y conocimiento, configurando un itinerario lector que evolucione en cuanto a diversidad, complejidad y calidad de las obras, y compartir experiencias de lectura, para construir la propia identidad lectora y para disfrutar de la dimensión social de la lectura.

CE.8 · Leer, interpretar y valorar obras o fragmentos literarios del patrimonio nacional y universal, utilizando un metalenguaj...

TEXTO OFICIAL

Leer, interpretar y valorar obras o fragmentos literarios del patrimonio nacional y universal, utilizando un metalenguaje específico y movilizando la experiencia biográfica y los conocimientos literarios y culturales que permiten establecer vínculos entre textos diversos y con otras manifestaciones artísticas, para conformar un mapa cultural, para ensanchar las posibilidades de disfrute de la literatura y para crear textos de intención literaria.

CE.9 · Movilizar el conocimiento sobre la estructura de la lengua y sus usos y reflexionar de manera progresivamente autónoma s...

TEXTO OFICIAL

Movilizar el conocimiento sobre la estructura de la lengua y sus usos y reflexionar de manera progresivamente autónoma sobre las elecciones lingüísticas y discursivas, con la terminología adecuada, para desarrollar la conciencia lingüística, para aumentar el repertorio comunicativo y para mejorar las destrezas tanto de producción oral y escrita como de comprensión e interpretación crítica.

CE.10 · Poner las propias prácticas comunicativas al servicio de la convivencia democrática, la resolución dialogada de los conf...

TEXTO OFICIAL

Poner las propias prácticas comunicativas al servicio de la convivencia democrática, la resolución dialogada de los conflictos y la igualdad de derechos de todas las personas, utilizando un lenguaje no discriminatorio y desterrando los abusos de poder a través de la palabra, para favorecer un uso no solo eficaz sino también ético y democrático del lenguaje.

CE.1 · descriure i apreciar la diversitat lingüística del mon a partir del reconeixement de les llengües de l'alumnat i la real...

TEXTO OFICIAL

descriure i apreciar la diversitat lingüística del mon a partir del reconeixement de les llengües de l'alumnat i la realitat plurilingüe i pluricultural d'Espanya, analitzant l'origen i el desenvolupament sociohistòric de les seves llengües i les característiques de les principals varietats dialectals del castellà, per afavorir la reflexió interlingüística, combatre els estereotips i prejudicis lingüístics i valorar aquesta diversitat com a font de riquesa cultural. La diversitat lingüística constitueix una característica fonamental d'Espanya, on es parlen diverses llengües i dialectes. A més, a les nostres aules conviuen persones que utilitzen llengües o varietats dialectals diferents de la llengua o llengües d'aprenentatge, incloses les llengües de signes. Les classes de llengües han d'acollir aquesta diversitat lingüística de l'alumnat no només per evitar els prejudicis lingüístics i abraçar els significats culturals que comporta aquesta riquesa de codis verbals, sinó també per aprofundir en el coneixement del funcionament de les llengües i les seves varietats. Es tracta, per tant, d'afavorir el coneixement de l'origen i el desenvolupament històric i sociolingüístic de les llengües d'Espanya i d'apropar l'alumnat a algunes nocions bàsiques d'aquestes i d'altres llengües presents en l'entorn, així com familiaritzar-los amb l'existència de les llengües de signes. El castellà o espanyol és una llengua universal i policèntrica, amb una gran diversitat dialectal. Cap de les seves varietats geogràfiques no ha de ser considerada més correcta que una altra, ja que cadascuna d'elles té la seva norma culta. És necessari, per tant, que l'alumnat utilitzi amb propietat la seva varietat dialectal, tot distingint entre les característiques que responen a la diversitat geogràfica de les llengües i aquelles relacionades amb el sociolecte o amb els diferents registres amb què un parlant s'adequa a diverses situacions comunicatives. Tot plegat amb la finalitat última de promoure l'exercici d'una ciutadania sensibilitzada, informada i compromesa amb els drets lingüístics individuals i col·lectius. Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica:

CE.2 · comprendre i interpretar textos orals i multimodals, recollint el sentit general i la informació més rellevant, identifi...

TEXTO OFICIAL

comprendre i interpretar textos orals i multimodals, recollint el sentit general i la informació més rellevant, identificant el punt de vista i la intenció de l'emissor i valorant-ne la fiabilitat, la forma i el contingut, per construir coneixement, formar-se una opinió i ampliar les possibilitats de gaudi i lleure. Desenvolupar les estratègies de comprensió oral implica entendre que la comunicació no és sinó un procés constant d'interpretació d'intencions en què entren en joc el coneixement compartit entre emissor i receptor i tots aquells elements contextuais i cotextuais que permeten anar més enllà del significat del text i interpretar-ne el sentit. Si fins fa relativament poc la comunicació oral era sempre de caràcter síncron, les tecnologies de la informació i la comunicació han ampliat les possibilitats de la comunicació asíncrona i han obert l'accés, des de l'escola, a entorns comunicatius de caràcter públic. L'escola pot i ha d'incorporar un ventall ampli de pràctiques discursives pròpies de diferents àmbits que siguin significatives per a l'alumnat i que tractin temes de rellevància social.

CE.3 · produir textos orals i multimodals amb fluïdesa, coherència, cohesió i un registre adequat, tenint en compte les convenc...

TEXTO OFICIAL

produir textos orals i multimodals amb fluïdesa, coherència, cohesió i un registre adequat, tenint en compte les convencions pròpies dels diferents gèneres discursius, i participar en interaccions orals amb una actitud cooperativa i respectuosa, tant per construir coneixement i establir vincles personals com per intervenir de manera activa i informada en diferents contextos socials. El desenvolupament de la competència comunicativa de l'alumnat passa necessàriament per l'atenció als usos orals, que han de ser tant vehicle d'aprenentatge com objecte de coneixement. Les classes de llengua i literatura han d'oferir contextos diversificats i significatius on l'alumnat pugui prendre la paraula i dialogar en converses pedagògicament orientades, i estimular la construcció de coneixements que facin possible la reflexió sobre els usos tant formals com informals, tant espontanis com planificats. La interacció oral requereix conèixer les estratègies per prendre i cedir la paraula, desplegar actituds d'escolta activa, expressar-se amb fluïdesa, claredat i amb el to i registre adequats, així com posar en pràctica estratègies de cortesia lingüística i de cooperació conversacional. La producció oral de caràcter formal, monologada o dialogada, ofereix marge per a la planificació i comparteix, per tant, estratègies amb el procés d'escriptura. Tenint en compte la situació comunicativa, amb el seu major o menor grau de formalitat, la relació entre els interlocutors, el propòsit comunicatiu i el canal, els gèneres discursius —motlles en què han cristal·litzat les pràctiques comunicatives pròpies dels diferents àmbits— ofereixen pautes per estructurar el discurs i adequar-ne el registre i el comportament no verbal. Les tecnologies de la informació i la comunicació faciliten nous formats per a la comunicació oral multimodal, tant síncrona com asíncrona, i afavoreixen també el registre de les aportacions orals de l'alumnat per a la seva difusió en contextos reals i la seva posterior anàlisi, revisió i avaluació (autoavaluació i coavaluació). Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica:

CE.4 · comprendre, interpretar i valorar textos escrits, amb sentit crític i diferents propòsits de lectura, reconeixent el sen...

TEXTO OFICIAL

comprendre, interpretar i valorar textos escrits, amb sentit crític i diferents propòsits de lectura, reconeixent el sentit global i les idees principals i secundàries, identificant la intenció de l'emissor, reflexionant sobre el contingut i la forma i avaluant-ne la qualitat i la fiabilitat, per donar resposta a necessitats i interessos comunicatius diversos i per construir coneixement. Desenvolupar la competència lectora implica incidir en la motivació, el compromís, les pràctiques de lectura i el coneixement i ús de les estratègies que s'han d'aplicar abans, durant i després de l'acte lector, a fi que l'alumnat esdevingui lector competent, autònom i crític davant tot tipus de textos, sàpiga avaluar-ne la qualitat i la fiabilitat i hi trobi resposta a diferents propòsits de lectura en tots els àmbits de la seva vida. Comprendre un text implica captar-ne el sentit global i la informació més rellevant en funció del propòsit de lectura, integrar la informació explícita i fer les inferències necessàries que permetin reconstruir la relació entre les seves parts, formular hipòtesis sobre la intenció comunicativa que subjau als textos, i reflexionar sobre la seva forma i contingut. Per això, convé acompanyar els processos lectors de l'alumnat de manera acurada a l'aula, tenint en compte, a més, que l'alfabetització del segle XXI passa necessàriament per l'ensenyament de la lectura dels hipertextos d'internet. Les classes de llengua han de diversificar els àmbits als quals pertanyen els textos escrits i crear contextos significatius per al treball amb aquests, buscant la gradació i la complementarietat en la complexitat dels textos (extensió, estructura, llenguatge, tema, etc.) i les tasques proposades. És imprescindible aquí el treball coordinat amb altres matèries del currículum, atesa l'especificitat dels gèneres discursius associats a cada àrea de coneixement, així com amb les altres llengües curriculars. Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica:

CE.5 · produir textos escrits i multimodals coherents, cohesionats, adequats i correctes, atenent a les convencions pròpies del...

TEXTO OFICIAL

produir textos escrits i multimodals coherents, cohesionats, adequats i correctes, atenent a les convencions pròpies del gènere discursiu triat, per construir coneixement i per donar resposta de manera informada, eficaç i creativa a demandes comunicatives concretes. Saber escriure avui significa saber fer-ho en diferents suports i formats, molts d'ells de caràcter hipertextual i multimodal, i requereix el coneixement i l'apropiació dels models en què han cristal·litzat les pràctiques comunicatives escrites pròpies dels diferents àmbits d'ús: els gèneres discursius. Per això, l'ensenyament-aprenentatge de l'escriptura reclama una intervenció acurada i sostinguda a l'aula. L'elaboració d'un text escrit és fruit, fins i tot en les seves formes més espontànies, d'un procés que té almenys quatre moments: la planificació —determinació de l'objectiu comunicatiu i del destinatari, i anàlisi de la situació comunicativa, a més de la lectura i l'anàlisi de models—, la textualització, la revisió —que pot ser autònoma però també compartida amb altres estudiants o guiada pel professorat— i l'edició del text final. En l'àmbit educatiu, es posarà l'èmfasi en els usos de l'escriptura per a la presa d'apunts, esquemes, mapes conceptuals o resums, i en l'elaboració de textos de caràcter acadèmic.

CE.6 · seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts de manera progressivament autònoma, avaluant-ne la fiab...

TEXTO OFICIAL

seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts de manera progressivament autònoma, avaluant-ne la fiabilitat i la pertinència en funció dels objectius de lectura i evitant els riscos de manipulació i desinformació, i integrar-la i transformar-la en coneixement, per comunicar-la des d'un punt de vista crític i personal, alhora que respectuós amb la propietat intel·lectual. L'accés a la informació no garanteix per si mateix el coneixement, entès com a principi estructurador de la societat moderna i eina essencial per fer front als reptes del segle XXI. Per això, és imprescindible que l'alumnat adquireixi habilitats i destreses per transformar la informació en coneixement, reconeixent quan es necessita, on buscar-la, com gestionar-la, avaluar-la i comunicar-la, adoptant un punt de vista crític i personal, i evidenciant una actitud ètica i responsable tant amb la propietat intel·lectual com amb la identitat digital. S'ha de procurar que l'alumnat, individualment o de manera col·lectiva, consulti fonts d'informació diverses, fiables i segures en contextos socials o acadèmics per a la realització de treballs o projectes de recerca, ja sigui sobre temes del currículum o entorn a aspectes importants de l'actualitat social, científica o cultural. Aquests processos de recerca han de tendir a l'abordatge progressivament autònom de la seva planificació i del respecte a les convencions establertes en la presentació de les produccions pròpies amb què es divulga el coneixement adquirit: organització en epígrafs; procediments de cita, notes, bibliografia i webgrafia; combinació ajustada de diferents codis comunicatius en els missatges multimodals, etc. També és imprescindible el desenvolupament de la creativitat i l'adequació al context en la difusió del nou aprenentatge.

CE.7 · seleccionar i llegir de manera progressivament autònoma obres diverses com a font de plaer i coneixement, configurant un...

TEXTO OFICIAL

seleccionar i llegir de manera progressivament autònoma obres diverses com a font de plaer i coneixement, configurant un itinerari lector que evolucioni en diversitat, complexitat i qualitat de les obres, i compartir experiències de lectura, per construir la pròpia identitat lectora i per gaudir de la dimensió social de la lectura. Desenvolupar aquesta competència implica recórrer un camí de progrés planificat que passa per dedicar un temps periòdic i constant de lectura individual, acompanyat d'estratègies i suports adequats per configurar l'autonomia i la identitat lectora, que es desenvoluparà al llarg de tota la vida. És essencial configurar un corpus de textos adequat, format per obres de qualitat que possibilitin tant la lectura autònoma com l'enriquiment de l'experiència personal de lectura, i que inclogui el contacte amb formes literàries actuals impreses i digitals, així com amb pràctiques culturals emergents. Al mateix temps, és recomanable treballar per configurar una comunitat de lectors amb referents compartits; establir estratègies que ajudin cada lector a seleccionar els textos del seu interès, apropiant-se'n i compartir la seva experiència personal de lectura, i crear contextos on apareguin motius per llegir que parteixin de reptes d'investigació sobre les obres i que proposin maneres de vincular afectivament els lectors amb els textos. A mesura que la competència es consolidi, serà possible reduir progressivament l'acompanyament docent i establir relacions entre lectures més o menys complexes, així com entre formes de lectura pròpies de la modalitat autònoma i de la modalitat guiada.. Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica:

CE.8 · llegir, interpretar i valorar obres o fragments literaris del patrimoni nacional i universal, utilitzant un metalenguatge...

TEXTO OFICIAL

llegir, interpretar i valorar obres o fragments literaris del patrimoni nacional i universal, utilitzant un metalenguatge específic i mobilitzant l'experiència biogràfica i els coneixements literaris i culturals que permeten establir vincles entre textos diversos i amb altres manifestacions artístiques, per conformar un mapa cultural, per ampliar les possibilitats de gaudi de la literatura i per crear textos amb intenció literària.

CE.9 · mobilitzar el coneixement sobre l'estructura de la llengua i els seus usos i reflexionar de manera progressivament autòn...

TEXTO OFICIAL

mobilitzar el coneixement sobre l'estructura de la llengua i els seus usos i reflexionar de manera progressivament autònoma sobre les eleccions lingüístiques i discursives, amb la terminologia adequada, per desenvolupar la consciència lingüística, per ampliar el repertori comunicatiu i per millorar les habilitats tant de producció oral i escrita com de comprensió i interpretació crítica. L'estudi sistemàtic de la llengua, perquè sigui útil, ha de promoure, d'una banda, la competència metalingüística de l'alumnat, és a dir, la seva capacitat de raonament, argumentació, observació i anàlisi i, d'una altra banda, ha d'estar vinculat als usos reals propis dels parlants, mitjançant textos orals, escrits i multimodals contextualitzats. La reflexió metalingüística ha de partir del coneixement intuïtiu dels alumnes com a usuaris de la llengua i establir ponts amb el coneixement sistemàtic des de ben petits, primer amb un llenguatge comú, més proper a la realitat de l'escolar, per després anar introduint de manera progressiva la terminologia específica. A més, ha d'integrar els nivells fonètic-fonològic, morfosintàctic, semàntic i pragmàtic en l'estudi de les formes lingüístiques. Es tracta, per tant, d'abordar l'aprenentatge de la gramàtica com un procés sostingut al llarg de l'etapa, en què el rellevant no és tant l'aprenentatge de taxonomies, sinó la reflexió entorn del sistema lingüístic i la formulació inductiva —i, per tant, provisional— de conclusions sobre aquest. Per això cal partir de l'observació del significat i la funció que les formes lingüístiques adquireixen en el discurs, per arribar a la generalització i sistematització a partir de l'observació d'enunciats, el contrast entre oracions, la formulació d'hipòtesis i regles, l'ús de contraexemples o la connexió amb altres fenòmens lingüístics. En definitiva, es pretén estimular la reflexió metalingüística i interlingüística perquè l'alumnat pugui pensar i parlar sobre la llengua de manera que aquest coneixement es tradueixi en una millora de les produccions pròpies i en una millor comprensió i interpretació crítica de les produccions alienes.. Descriptors que es lliguen a aquesta competència específica:

CE.10 · posar les propies practiques comunicatives al servei de la convivencia democratica, la resolució dialogada dels conflictes...

TEXTO OFICIAL

posar les propies practiques comunicatives al servei de la convivencia democratica, la resolució dialogada dels conflictes i la igualtat de drets de totes les persones, utilitzant un llenguatge no discriminatori i erradicant els abusos de poder a través de la paraula, per afavorir un ús no només eficaç sinó també ètic i democràtic del llenguatge. Adquirir aquesta competència implica no només que els estudiants siguin eficaços a l'hora de comunicar-se, sinó que posin les paraules al servei d'uns objectius que no oblidin la ineludible dimensió ètica de la comunicació. En l'àmbit de la comunicació personal, l'educació lingüística ha d'ajudar a forjar relacions interpersonals basades en l'empatia i el respecte, oferint eines per a l'escolta activa, la comunicació assertiva, la deliberació argumentada i la resolució dialogada dels conflictes. Erradicar els usos discriminadors i manipuladors del llenguatge, així com els abusos de poder a través de la paraula, és un imperatiu ètic.

3. Criterios de evaluación

Lengua Castellana y Literatura

Código	CE	Criterio + evidencia y contexto	Instrumento
1.1	CE.1	Reconocer y valorar las lenguas de España y las variedades dialectales del español, con atención especial a la del propio territorio, a partir de la explicación de su origen y su desarrollo histórico y sociolingüístico, contrastando aspectos lingüísticos y discursivos de las distintas lenguas, así como rasgos de los dialectos del español,	
1.2	CE.1	Identificar y cuestionar prejuicios y estereotipos lingüísticos adoptando una actitud de respeto y valoración de la riqueza cultural, lingüística y dialectal, a partir del análisis de la diversidad lingüística en el entorno social próximo y de la exploración y reflexión en torno a los fenómenos del contacto entre lenguas y de la indagación de los derechos lingüísticos individuales y colectivos.	
2.1	CE.2	Comprender el sentido global, la estructura, la información más relevante en función de las necesidades comunicativas y la intención del emisor en textos orales y multimodales de cierta complejidad de diferentes ámbitos, analizando la interacción entre los diferentes códigos.	
2.2	CE.2	Valorar la forma y el contenido de textos orales y multimodales de cierta complejidad, evaluando su calidad, su fiabilidad y la idoneidad del canal utilizado, así como la eficacia de los procedimientos comunicativos empleados.	
3.1	CE.3	Realizar exposiciones y argumentaciones orales de cierta extensión y complejidad con diferente grado de planificación sobre temas de interés personal, social, educativo y profesional ajustándose a las convenciones propias de los diversos géneros discursivos, con fluidez, coherencia, cohesión y el registro adecuado en diferentes soportes, utilizando de manera eficaz recursos verbales y no verbales.	
3.2	CE.3	Participar de manera activa y adecuada en interacciones orales informales, en el trabajo en equipo y en situaciones orales formales de carácter dialogado, con actitudes de escucha activa y estrategias de cooperación conversacional y cortesía lingüística.	
4.1	CE.4	Comprender e interpretar el sentido global, la estructura, la información más relevante y la intención del emisor de textos escritos y multimodales de cierta complejidad que respondan a diferentes propósitos de lectura, realizando las inferencias necesarias.	
4.2	CE.4	Valorar críticamente el contenido y la forma de textos de cierta complejidad evaluando su calidad y fiabilidad, así como la eficacia de los procedimientos lingüísticos empleados.	
5.1	CE.5	Planificar la redacción de textos escritos y multimodales de cierta extensión atendiendo a la situación comunicativa, al destinatario, al propósito y canal; redactar borradores y revisarlos con ayuda del diálogo entre iguales e instrumentos de consulta; y presentar un texto final coherente, cohesionado y con el registro adecuado.	
5.2	CE.5	Incorporar procedimientos para enriquecer los textos atendiendo a aspectos discursivos, lingüísticos y de estilo, con precisión léxica y corrección ortográfica y gramatical.	

Código	CE	Criterio + evidencia y contexto	Instrumento
6.1	CE.6	Localizar, seleccionar y contrastar de manera progresivamente autónoma información procedente de diferentes fuentes, calibrando su fiabilidad y pertinencia en función de los objetivos de lectura; organizarla e integrarla en esquemas propios, y	
6.2	CE.6	Elaborar trabajos de investigación de manera progresivamente autónoma en diferentes soportes sobre diversos temas de interés académico, personal o social a partir de la información seleccionada.	
6.3	CE.6	Adoptar hábitos de uso crítico, seguro, sostenible y saludable de las tecnologías digitales en relación a la búsqueda y la comunicación de la información.	
7.1	CE.7	Leer de manera autónoma textos seleccionados en función de los propios gustos, intereses y necesidades, y dejar constancia del progreso del propio itinerario lector y cultural explicando los criterios de selección de las lecturas, las formas de acceso a la cultura literaria y la experiencia de lectura.	
7.2	CE.7	Compartir la experiencia de lectura en soportes diversos relacionando el sentido de la obra con la propia experiencia biográfica, lectora y cultural.	
8.1	CE.8	Explicar y argumentar la interpretación de las obras leídas a partir del análisis de las relaciones internas de sus elementos constitutivos con el sentido de la obra y de las relaciones externas del texto con su contexto sociohistórico, atendiendo a la configuración y evolución de los géneros y subgéneros literarios.	
8.2	CE.8	Establecer de manera progresivamente autónoma vínculos argumentados entre los textos leídos y otros textos escritos, orales o multimodales, así como con otras manifestaciones artísticas y culturales, en función de temas, tópicos, estructuras, lenguaje y valores éticos y estéticos, mostrando la implicación y la respuesta personal del lector en la lectura.	
8.3	CE.8	Crear textos personales o colectivos con intención literaria y conciencia de estilo, en distintos soportes y con ayuda de otros lenguajes artísticos y audiovisuales, a partir de la lectura de obras o fragmentos significativos en los que se empleen las convenciones formales de los diversos géneros y estilos literarios.	
9.1	CE.9	Revisar los textos propios de manera progresivamente autónoma y hacer propuestas de mejora argumentando los cambios a partir de la reflexión metalingüística e interlingüística con el metalenguaje específico.	
9.2	CE.9	Explicar y argumentar la interrelación entre el propósito comunicativo y las elecciones lingüísticas del emisor, así como sus efectos en el receptor, utilizando el conocimiento explícito de la lengua y el metalenguaje específico.	
9.3	CE.9	Formular generalizaciones sobre algunos aspectos del funcionamiento de la lengua a partir de la observación, la comparación y la transformación de enunciados, así como de la formulación de hipótesis y la búsqueda de contraejemplos, utilizando el metalenguaje específico y consultando de manera progresivamente autónoma diccionarios, manuales y gramáticas.	
10.1	CE.10	Identificar y desterrar los usos discriminatorios de la lengua, los abusos de poder a través de la palabra y los usos manipuladores del lenguaje a partir de la reflexión y el análisis de los elementos lingüísticos, textuales y discursivos utilizados, así como de los elementos no verbales de la comunicación.	
10.2	CE.10	Utilizar estrategias para la resolución dialogada de los conflictos y la búsqueda de consensos, tanto en el ámbito personal como educativo y social.	

Llengua Castellana i Literatura

Código	CE	Criterio + evidencia y contexto	Instrumento
CA1.1	CE.1	<p>Reconèixer i valorar les llengües d'Espanya i les varietats dialectals de l'espanyol, amb atenció especial a la del propi territori, a partir de l'explicació del seu origen i el seu desenvolupament històric i sociolingüístic, contrastant aspectes lingüístics i discursius de les diferents llengües, com també trets dels dialectes de l'espanyol, diferenciant-los dels trets sociolectals i de registre, en manifestacions orals, escrites i multimodals. - Reconèixer les llengües d'Espanya, amb atenció especial a la llengua castellana. - Reconèixer les varietats dialectals de l'espanyol. - Explicar l'origen i el desenvolupament històric i sociolingüístic de la llengua espanyola. - Identificar aspectes lingüístics i discursius de les diferents llengües, tant d'Espanya, com les que parlen els alumnes. - Contrastar els trets dialectals, sociolectals i de registre en manifestacions orals, escrites i multimodals. - Diferenciar el registre formal i informal en diferents manifestacions orals, escrites i multimodals. - Combatre els estereotips i prejudicis lingüístics. - Valorar la diversitat lingüística com a font de riquesa cultural.</p>	
CA1.2	CE.1	<p>Identificar i qüestionar prejudicis i estereotips lingüístics adoptant una actitud de respecte i valoració de la riquesa cultural, lingüística i dialectal, a partir de l'anàlisi de la diversitat lingüística en l'entorn social pròxim i de l'exploració i reflexió entorn dels fenòmens del contacte entre llengües i de la indagació dels drets lingüístics individuals i col·lectius. - Identificar prejudicis i estereotips lingüístics. - Qüestionar prejudicis i estereotips des del respecte i la valoració de la riquesa cultural, lingüística i dialectal. - Analitzar la diversitat lingüística en l'entorn social pròxim. - Reflexionar sobre els fenòmens de contacte entre llengües. - Identificar els drets lingüístics individuals i col·lectius.</p>	
CA2.1	CE.2	<p>Comprendre el sentit global, l'estructura, la informació més rellevant en funció de les necessitats comunicatives i la intenció de l'emissor en texts orals i multimodals d'una certa complexitat a diferents àmbits, analitzant la interacció entre els diferents codis. - Comprendre el sentit global de texts orals i multimodals d'una certa complexitat de diferents àmbits. - Analitzar l'estructura de texts orals i multimodals d'una certa complexitat de diferents àmbits. - Destriar la informació més rellevant en funció de les necessitats comunicatives i la intenció de texts orals i multimodals d'una certa complexitat en diferents àmbits. - Analitzar la interacció entre el codi verbal i el codi no verbal.</p>	
CA2.2	CE.2	<p>Valorar la forma i el contingut de texts orals i multimodals d'una certa complexitat, avaluantne la qualitat, la fiabilitat i la idoneïtat del canal utilitzat, com també l'eficàcia dels procediments comunicatius emprats. - Valorar la forma de texts orals i multimodals d'una certa complexitat. - Valorar el contingut de texts orals i multimodals d'una certa complexitat. - Avaluar la qualitat, la fiabilitat i la idoneïtat del canal usat. - Avaluar l'eficàcia dels procediments comunicatius emprats.</p>	

Código	CE	Criterio + evidencia y contexto	Instrumento
CA3.1	CE.3	Realitzar exposicions i argumentacions orals d'una certa extensió i complexitat amb diferent grau de planificació sobre temes d'interès personal, social, educatiu i professional ajustant-se a les convencions pròpies dels diversos gèneres discursius, amb fluïdesa, coherència, cohesió, correcció i el registre adequat en diferents suports, utilitzant de manera eficaç recursos verbals i no verbals. - Realitzar exposicions orals d'una certa extensió i complexitat amb diferent grau de planificació sobre temes d'interès personal, social, educatiu i professional. - Realitzar argumentacions orals d'una certa extensió i complexitat amb diferent grau de planificació sobre temes d'interès personal, social, educatiu i professional. - Aplicar les convencions pròpies dels diversos gèneres discursius, amb fluïdesa, coherència, cohesió, correcció i registre adequat. - Utilitzar de manera eficaç els recursos verbals i no verbals.	
CA3.2	CE.3	Participar de manera activa i adequada en interaccions orals informals, en el treball en equip i en situacions orals formals de caràcter dialogat, amb actituds d'escolta activa i estratègies de cooperació conversacional i cortesia lingüística. - Participar de manera activa i adequada en interaccions orals informals. - Participar de manera activa i adequada en el treball en equip. - Participar de manera activa i adequada en situacions orals formals de caràcter dialogat. - Participar amb actituds d'escolta activa. - Utilitzar estratègies de cooperació conversacional i cortesia lingüística.	
CA4.1	CE.4	Comprendre i interpretar el sentit global, l'estructura, la informació més rellevant i la intenció de l'emissor de texts escrits i multimodals d'una certa complexitat que responguin a diferents propòsits de lectura, realitzant les inferències necessàries. - Comprendre i interpretar el sentit global de texts escrits i multimodals d'una certa complexitat que responguin a diferents propòsits de lectura. - Identificar l'estructura, la informació més rellevant i la intenció de l'emissor en texts escrits i multimodals d'una certa complexitat. - Realitzar les inferències adients dels diferents texts treballats.	
CA4.2	CE.4	Valorar críticament el contingut i la forma de texts d'una certa complexitat avaluant-ne la qualitat i fiabilitat, com també l'eficàcia dels procediments lingüístics emprats. - Valorar críticament el contingut de texts escrits de certa complexitat. - Valorar críticament la forma de texts escrits de certa complexitat. - Avaluar la qualitat i la fiabilitat dels texts escrits treballats. - Avaluar l'eficàcia de les estratègies utilitzades.	
CA5.1	CE.5	Planificar la redacció de texts escrits i multimodals d'una certa extensió atesa la situació comunicativa, el destinatari, el propòsit i el canal; redactar esborranys i revisar-los amb l'ajuda del diàleg entre iguals i instruments de consulta, i presentar un text final coherent, cohesionat i amb el registre adequat. - Planificar la redacció de texts escrits i multimodals d'una certa extensió atesa la situació comunicativa, el destinatari, el propòsit i el canal. - Redactar esborranys i revisar-los amb ajuda del diàleg entre iguals i instruments de consulta. - Presentar un text final coherent, cohesionat, correcte i amb el registre adequat.	
CA5.2	CE.5	Incorporar procediments per enriquir els texts atenent aspectes discursius, lingüístics i d'estil, amb precisió lèxica i correcció ortogràfica i gramatical. - Incorporar procediments per enriquir els texts a partir d'aspectes discursius, lingüístics i d'estil. - Incorporar procediments per enriquir els texts amb precisió lèxica i correcció ortogràfica i gramatical.	

Código	CE	Criterio + evidencia y contexto	Instrumento
CA6.1	CE.6	Localitzar, seleccionar i contrastar, de manera progressivament autònoma, informació procedent de diferents fonts, calibrant-ne la fiabilitat i pertinència en funció dels objectius de lectura; organitzar-la i integrar-la en esquemes propis, i reelaborar-la i comunicar-la de manera creativa adoptant un punt de vista crític respectant els principis de propietat intel·lectual. - Localitzar, seleccionar i contrastar, de manera progressivament autònoma, informació procedent de diferents fonts. - Avaluar-ne la fiabilitat i pertinència en funció dels objectius de lectura. - Organitzar la informació procedent de diferents fonts. - Integrar la informació procedent de diferents fonts en esquemes propis. - Reelaborar la informació procedent de diferents fonts. - Comunicar la informació procedent de diferents fonts de manera creativa adoptant un punt de vista crític. - Respectar els principis de la propietat intel·lectual.	
CA6.2	CE.6	Elaborar treballs de recerca, de manera progressivament autònoma, en diferents suports, sobre diversos temes d'interès acadèmic, personal o social a partir de la informació seleccionada.	
CA6.3	CE.6	Adoptar hàbits d'ús crític, segur, sostenible i saludable de les tecnologies digitals amb relació a la cerca i la comunicació de la informació.	
CA7.1	CE.7	Llegir de manera autònoma texts seleccionats en funció dels propis gusts, interessos i necessitats, i deixar constància del progrés del propi itinerari lector i cultural explicant els criteris de selecció de les lectures, les formes d'accés a la cultura literària i l'experiència de lectura. - Llegir de manera autònoma texts seleccionats en funció dels propis gusts, interessos i necessitats. - Deixar constància del progrés del propi itinerari lector i cultural. - Explicar els criteris de selecció de lectura. - Explicar les formes d'accés a la cultura literària i l'experiència de lectura.	
CA7.2	CE.7	Compartir l'experiència de lectura en suports diversos relacionant el sentit de l'obra amb la pròpia experiència biogràfica, lectora i cultural. - Compartir l'experiència de lectura en suports diversos. - Relacionar el sentit de l'obra amb la pròpia experiència biogràfica, lectora i cultural.	
CA8.2	CE.8	Establir de manera progressivament autònoma vincles argumentats entre els texts llegits i altres texts escrits, orals o multimodals, com també altres manifestacions artístiques i culturals en funció de temes, tòpics, estructures, llenguatge i valors ètics i estètics, mostrant la implicació i la resposta personal del lector en la lectura. - Establir de manera progressivament autònoma vincles argumentats entre els texts llegits i altres texts escrits, orals i multimodals. - Establir de manera progressivament autònoma vincles argumentats entre els texts llegits amb altres manifestacions artístiques i culturals en funció de temes, tòpics, estructures, llenguatge i valors ètics i estètics. - Mostrar la implicació i la resposta personal del lector en la lectura.	
CA8.3	CE.8	Crear texts personals o col·lectius amb intenció literària i consciència d'estil, en diferents suports i amb ajuda d'altres llenguatges artístics i audiovisuals, a partir de la lectura d'obres o fragments significatius en els quals s'emprin les convencions formals dels diversos gèneres i estils literaris.	
CA9.1	CE.9	Revisar els texts propis de manera progressivament autònoma i fer propostes de millora argumentant els canvis a partir de la reflexió metalingüística i interlingüística amb el metallenguatge específic. - Revisar els texts propis de manera progressivament autònoma. - Fer propostes de millora argumentant els canvis a partir de la reflexió metalingüística amb el metallenguatge específic.	

Código	CE	Criterio + evidencia y contexto	Instrumento
CA9.2	CE.9	Explicar i argumentar la interrelació entre el propòsit comunicatiu i les eleccions lingüístiques de l'emissor, com també els seus efectes en el receptor, utilitzant el coneixement explícit de la llengua i el metallenguatge específic. - Explicar la interrelació entre el propòsit comunicatiu i les eleccions lingüístiques de l'emissor, com també dels seus efectes en el receptor. - Argumentar la interrelació entre el propòsit comunicatiu i les eleccions lingüístiques de l'emissor, com també dels seus efectes en el receptor. - Utilitzar el coneixement explícit de la llengua i el metallenguatge específic.	
CA9.3	CE.9	Formular generalitzacions sobre alguns aspectes del funcionament de la llengua a partir de l'observació, la comparació i transformació d'enunciats, com també de la formulació d'hipòtesis i la recerca de contraexemples, utilitzant el metallenguatge específic i consultant de manera progressivament autònoma diccionaris, manuals i gramàtiques. - Formular generalitzacions sobre alguns aspectes del funcionament de la llengua. - Observar, comparar i transformar enunciats utilitzant el metallenguatge específic. - Formular hipòtesis i cercar exemples i contraexemples per reflexionar sobre la llengua. - Consultar de manera progressivament autònoma diccionaris, manuals i gramàtiques.	
CA10.1	CE.10	Identificar i bandejar els usos discriminatoris de la llengua, els abusos de poder a través de la paraula i els usos manipuladors del llenguatge a partir de la reflexió i l'anàlisi dels elements lingüístics, textuals i discursius utilitzats, com també dels elements no verbals de la comunicació. - Identificar i bandejar els usos discriminatoris de la llengua, els abusos de poder a través de la paraula i els usos manipuladors del llenguatge en qualsevol situació comunicativa o text. - Reflexionar i analitzar els elements lingüístics, textuals i discursius utilitzats. - Reflexionar i analitzar els elements no verbals de la comunicació utilitzats.	
CA10.2	CE.10	Utilitzar estratègies per a la resolució dialogada dels conflictes i la recerca de consensos, tant en l'àmbit personal com educatiu i social. - Utilitzar estratègies per a la resolució dialogada dels conflictes i la recerca de consensos, tant en l'àmbit personal com educatiu i social. - Cercar consensos, tant en l'àmbit personal com educatiu i social.	

4. Saberes básicos

Lengua Castellana y Literatura

Saberes básicos del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	Diferències entre plurilingüisme i diversitat dialectal	
2	Aproximació a les llengües de signes	
3	Iniciació a la reflexió interlingüística, a la reflexió de les llengües i els estats, les llengües oficials i els factors que les condicionen, llengües minoritàries	
4	Estratègies d'identificació de prejudicis i estereotips lingüístics i exploració de maneres d'evitar-los	
5	La realitat sociolingüística d'Espanya	
6	Contacte entre llengües i fenòmens que se'n deriven	
7	El marc normatiu de les llengües d'Espanya	

Saberes básicos del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	Grau de formalitat de la situació	
2	Caràcter públic o privat	
3	Distància social entre els interlocutors	
4	Propòsits comunicatius	
5	Interpretació d'intencions	
6	Canal de comunicació	
7	Elements no verbals de la comunicació	
8	Funcions del llenguatge. Gèneres discursius	
9	Seqüències textuais bàsiques. Amb especial atenció a les expositives i argumentatives	
10	Seqüències textuais bàsiques expositives, argumentatives i seqüències mixtes	
11	Pragmàtica lingüística. Propietats textuais: coherència, cohesió, adequació i correcció	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
12	Gèneres discursius propis de l'àmbit personal, amb especial atenció als actes de parla que amenacen la imatge de l'interlocutor; la discrepància, la queixa, l'ordre i la reprovació...	
13	Gèneres discursius propis de l'àmbit educatiu: esquemes, resums, treballs, presentacions orals...	
14	Gèneres discursius propis de l'àmbit social: xarxes socials i mitjans de comunicació; etiqueta digital; riscos de desinformació, manipulació i vulneració de la privacitat en la xarxa	
15	Gèneres discursius propis de l'àmbit social: xarxes socials i mitjans de comunicació; etiqueta digital; riscos de desinformació, manipulació i vulneració de la privacitat en la xarxa. Les notícies falses. Anàlisi de la imatge, l'autoimatge i dels elements paratextuals en els textos icònic-verbals i multimodals, la publicitat; els gèneres periodístics	
16	Gèneres discursius propis de l'àmbit professional: el currículum vitae, el videocurrículum, la carta de motivació, entrevista de treball... Processos	
17	Interacció oral i escrita de caràcter informal. Cooperació conversacional i cortesia lingüística. Escolta activa, assertivitat, empatia i resolució dialogada dels conflictes. Prendre i deixar la paraula	
18	Interacció oral i escrita de caràcter formal. Cooperació conversacional i cortesia lingüística. Escolta activa, assertivitat, empatia i resolució dialogada dels conflictes. Prendre i deixar la paraula	
19	Comprensió oral. Sentit global del text i de la relació entre les seves parts. Selecció i retenció de la informació rellevant. Intenció de l'emissor. Detecció dels usos discriminatoris del llenguatge verbal i no verbal	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
20	Comprensió oral. Sentit global del text i de la relació entre les seves parts. Selecció i retenció de la informació rellevant. Intenció de l'emissor. Detecció dels usos discriminatoris del llenguatge verbal i no verbal amb especial èmfasi en la perspectiva de gènere. Valoració de la forma i el contingut del text	
21	Producció oral formal. Planificació i recerca d'informació. Textualització i revisió. Adequació a l'audiència i al temps d'exposició. Elements no verbals. Trets discursius i lingüístics de l'oralitat formal. Creació de textos individuals i dialogats	
22	Producció oral formal. Planificació i recerca d'informació. Textualització i revisió. Adequació a l'audiència i al temps d'exposició. Elements no verbals. Trets discursius i lingüístics de l'oralitat formal. La deliberació oral argumentada i la creació de textos expositius i argumentatius	
23	Comprensió lectora. Sentit global del text. Relació entre parts. La intenció de l'emissor. Detecció d'usos discriminatoris del llenguatge verbal i icònic. Valoració de la forma i el contingut del text	
24	Comprensió lectora. Sentit global del text. Relació entre parts. La intenció oculta de l'emissor, els missatges subliminals. Detecció i anàlisi d'usos discriminatoris del llenguatge verbal i icònic. Valoració de la forma i el contingut del text	
25	Usos de l'escriptura per a l'organització del pensament: presa de notes, esquemes, mapes conceptuals, definicions, resums, etc	
26	Alfabetització mediàtica i informacional. Recerca i selecció de la informació amb criteris de fiabilitat, qualitat i pertinència	
27	Anàlisi, valoració, reorganització i síntesi de la informació d'esquemes propis i transformació en coneixement	
28	Comunicació i difusió creativa i respectuosa amb la propietat intel·lectual	
29	Ús de plataformes virtuals per a la realització de projectes escolars. Reconeixement i ús discursiu dels element lingüístics	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
30	L'expressió de la subjectivitat en textos de caràcter expositiu. Identificació i ús de les fórmules de confiança i cortesia en la relació amb les situacions de comunicació	
31	L'expressió de la subjectivitat en textos de caràcter expositiu i argumentatiu. Identificació i ús de les variacions de les formes díctiques en relació amb les situacions de comunicació i altres marques de modalització	
32	Recursos lingüístics per mostrar la implicació de l'emissor en els texts: formes de dixi (personal, temporal i espacial) i procediments de modalització	
33	Recursos lingüístics per l'adequació del registre a la situació de comunicació. En contextos personals, acadèmics i socials	
34	Recursos lingüístics per l'adequació del registre a la situació de comunicació. En contextos personals, acadèmics, socials i professionals	
35	Mecanismes de cohesió. Connectors textuais temporals, explicatius, d'ordre i de contrast. Mecanismes de referència interna gramaticals (substitucions pronominals i adverbials) i lèxics (repeticions, sinònims, hiperònims i el·lipsis)	
36	Mecanismes de cohesió. Connectors textuais distributius, d'ordre, contrast, explicació, causa, conseqüència, condició i hipòtesi. Mecanismes de referència interna gramaticals (substitucions pronominals i adverbials) i lèxics (repeticions, sinònims, hiperònims i el·lipsis)	
37	Ús coherent de les formes verbals als textos. Correlació temporal a diferents estructures oracionals i en el discurs relatat	
38	Correcció lingüística i revisió ortogràfica i gramatical dels texts. Ús de diccionaris, manuals de consulta i de correctors ortogràfics en suport analògic o digital	
39	Els signes bàsics de puntuació com a mecanisme organitzador del text escrit. La seva relació amb el significat	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	<p> criteris i estratègies per a la selecció d'obres variades a partir de l'exploració guiada de la biblioteca virtual, escolar i pública disponible</p>	
2	<p> criteris i estratègies per a la selecció d'obres variades a partir de l'exploració guiada de la biblioteca virtual, i exploració autònoma de la biblioteca escolar i pública disponible</p>	
3	<p> Estratègies per a la presa de consciència progressiva dels propis gusts i identitat lectora</p>	
4	<p> Estratègies per a la presa de consciència i verbalització argumentada dels propis gusts i identitat lectora</p>	
5	<p> Participació activa en actes culturals vinculats amb el circuit literari lector</p>	
6	<p> Expressió de l'experiència lectora, amb suport d'exemples i fent servir, progressivament, un metallenguatge específic de diferents formes d'apropiació i recreació</p>	
7	<p> Estratègies de mobilització de l'experiència personal i lectora com a forma d'establir vincles entre l'obra llegida i aspectes de l'actualitat, com també amb altres textos i manifestacions artístiques i culturals</p>	
8	<p> Estratègies de mobilització de l'experiència personal, lectora i cultural per establir vincles de manera argumentada entre l'obra llegida i aspectes de l'actualitat, així com amb altres textos i manifestacions artístics i culturals</p>	
9	<p> Estratègies per a la recomanació entre iguals, oral i escrita, de les lectures en suports variats</p>	
10	<p> Estratègies per a la recomanació entre iguals, oral i escrita, de les lectures en suports variats, i adscripció de manera bàsica de les obres als gèneres i subgèneres literaris. Lectura guiada Lectura d'obres i fragments rellevants de la literatura juvenil contemporània i del patrimoni literari universal, inscrites en itineraris temàtics o de gènere que travessen èpoques, contextos culturals i moviments artístics, fent referència als següents sabers</p>	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
11	Estratègies per a la construcció compartida de la interpretació de les obres a través de converses literàries, amb la incorporació progressiva de metallenguatge específic	
12	Relació entre els elements constitutius del gènere literari i la construcció del sentit de l'obra	
13	Relació entre els elements constitutius del gènere literari i la construcció del sentit de l'obra. Anàlisi bàsica del valor dels recursos expressius i dels seus efectes en la recepció	
14	Relació i comparació dels texts llegits amb altres texts orals, escrits i multimodals, així com altres manifestacions artístiques i culturals i amb les noves formes de ficció en funció de temes, tòpics, estructures i llenguatges	
15	Expressió pautada, a través de processos i suports diversificats, de la interpretació i valoració personal d'obres i fragments literaris. Lectura amb perspectiva de gènere	
16	Estratègies per interpretar obres i fragments literaris a partir de la integració dels diferents aspectes analitzats amb interès pels valors culturals, ètics i estètics presents als textos	
17	Lectura expressiva, dramatització i recitació dels texts atesos els processos de comprensió, apropiació i oralització implicats	
18	Creació de texts a partir de l'apropriació de les convencions del llenguatge literari i en referència a models donats (imitació, transformació, continuació, etc.)	
19	Manifestacions artístiques literàries i de diferents tipus (musicals, pictòriques, etc.)	
20	Recursos expressius. Figures retòriques	
21	Literatura espanyola: obres i/o fragments i autors més representatius de la literatura espanyola des de la literatura medieval fins al segle XX	
22	Principals moviments artístics i literaris des del segle XVI fins a l'actualitat. Apropament a autors i obres més rellevants d'aquests períodes	
23	Producció escrita. Planificació. Textualització. Redacció. Revisió. Edició en diferents suports	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
24	Usos de l'escriptura per a l'organització del pensament: presa de notes, esquemes, mapes conceptuals, definicions, resums, etc	
25	Recerca i selecció de la informació amb criteris de fiabilitat, qualitat i pertinència	
26	Anàlisi, valoració, reorganització i síntesi de la informació en esquemes propis per transformar-la en coneixement	
27	Comunicació i difusió creativa i respectuosa amb la propietat intel·lectual	
28	Ús de plataformes virtuals per a la realització de projectes escolars	

Saberes básicos del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	Diferències rellevants i interseccions entre llengua oral i llengua escrita atenent aspectes sintàctics i lèxics	
2	Diferències rellevants i interseccions entre llengua oral i llengua escrita atenent aspectes sintàctics, lèxics i pragmàtics	
3	Reconeixement de la llengua com a sistema i a les seves unitats bàsiques, tenint en compte els diferents nivells: el so i sistema d'escriptura, les paraules (forma i significat), la seva organització en el discurs (ordre de les paraules, components de les oracions o connexió entre els significats)	
4	Reconeixement de la llengua com a sistema i de la seva estructura profunda. El fonema i el sistema d'escriptura, les paraules, la seva organització al discurs (ordre de les paraules, components de les oracions)	
5	Distinció entre la forma (categoria gramatical) i la funció de les paraules (funcions sintàctiques). Coneixement dels procediments lèxics (afixos) i sintàctics per al canvi de categoria. Reflexió sobre els canvis en un significat, les relacions semàntiques entre paraules i els seus valors denotatius i connotatius en funció del context i el propòsit comunicatiu	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
6	Distinció entre la forma (categoria gramatical) i la funció de les paraules (funcions sintàctiques), i coneixement dels procediments de formació de paraules i transcategoritzacions. Relacions semàntiques entre paraules	
7	Relació entre els esquemes semàntic i sintàctic de l'oració simple i aproximació a la oració composta. Observació i transformació d'enunciats d'acord amb aquests esquemes i ús de la terminologia sintàctica necessària	
8	Relació entre els esquemes semàntic i sintàctic de l'oració composta: juxtaposició, coordinació i subordinació. Observació, anàlisi i transformació d'enunciats d'acord amb aquests esquemes i ús de la terminologia sintàctica necessària. Ordre de les paraules i concordança	
9	Estratègies d'ús progressivament autònom de diccionaris i manuals de gramàtica, per obtenir informació gramatical bàsica	

Llengua Castellana i Literatura

Saberes básicos del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	Diferències entre plurilingüisme i diversitat dialectal	
2	Aproximació a les llengües de signes	
3	Iniciació a la reflexió interlingüística, a la reflexió de les llengües i els estats, les llengües oficials i els factors que les condicionen, llengües minoritàries	
4	Estratègies d'identificació de prejudicis i estereotips lingüístics i exploració de maneres d'evitar-los	
5	La realitat sociolingüística d'Espanya	
6	Contacte entre llengües i fenòmens que se'n deriven	
7	El marc normatiu de les llengües d'Espanya	

Saberes básicos del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	Grau de formalitat de la situació	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
2	Caràcter públic o privat	
3	Distància social entre els interlocutors	
4	Propòsits comunicatius	
5	Interpretació d'intencions	
6	Canal de comunicació	
7	Elements no verbals de la comunicació	
8	Funcions del llenguatge. Gèneres discursius	
9	Seqüències textuais bàsiques. Amb especial atenció a les expositives i argumentatives	
10	Seqüències textuais bàsiques expositives, argumentatives i seqüències mixtes	
11	Pragmàtica lingüística. Propietats textuais: coherència, cohesió, adequació i correcció	
12	Gèneres discursius propis de l'àmbit personal, amb especial atenció als actes de parla que amenacen la imatge de l'interlocutor; la discrepància, la queixa, l'ordre i la reprovació...	
13	Gèneres discursius propis de l'àmbit educatiu: esquemes, resums, treballs, presentacions orals...	
14	Gèneres discursius propis de l'àmbit social: xarxes socials i mitjans de comunicació; etiqueta digital; riscos de desinformació, manipulació i vulneració de la privacitat en la xarxa	
15	Gèneres discursius propis de l'àmbit social: xarxes socials i mitjans de comunicació; etiqueta digital; riscos de desinformació, manipulació i vulneració de la privacitat en la xarxa. Les notícies falses. Anàlisi de la imatge, l'autoimatge i dels elements paratextuals en els textos icònic-verbals i multimodals, la publicitat; els gèneres periodístics	
16	Gèneres discursius propis de l'àmbit professional: el currículum vitae, el videocurrículum, la carta de motivació, entrevista de treball... Processos	
17	Interacció oral i escrita de caràcter informal. Cooperació conversacional i cortesia lingüística. Escolta activa, assertivitat, empatia i resolució dialogada dels conflictes. Prendre i deixar la paraula	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
18	Interacció oral i escrita de caràcter formal. Cooperació conversacional i cortesia lingüística. Escolta activa, assertivitat, empatia i resolució dialogada dels conflictes. Prendre i deixar la paraula	
19	Comprensió oral. Sentit global del text i de la relació entre les seves parts. Selecció i retenció de la informació rellevant. Intenció de l'emissor. Detecció dels usos discriminatoris del llenguatge verbal i no verbal	
20	Comprensió oral. Sentit global del text i de la relació entre les seves parts. Selecció i retenció de la informació rellevant. Intenció de l'emissor. Detecció dels usos discriminatoris del llenguatge verbal i no verbal amb especial èmfasi en la perspectiva de gènere. Valoració de la forma i el contingut del text	
21	Producció oral formal. Planificació i recerca d'informació. Textualització i revisió. Adequació a l'audiència i al temps d'exposició. Elements no verbals. Trets discursius i lingüístics de l'oralitat formal. Creació de textos individuals i dialogats	
22	Producció oral formal. Planificació i recerca d'informació. Textualització i revisió. Adequació a l'audiència i al temps d'exposició. Elements no verbals. Trets discursius i lingüístics de l'oralitat formal. La deliberació oral argumentada i la creació de textos expositius i argumentatius	
23	Comprensió lectora. Sentit global del text. Relació entre parts. La intenció de l'emissor. Detecció d'usos discriminatoris del llenguatge verbal i icònic. Valoració de la forma i el contingut del text	
24	Comprensió lectora. Sentit global del text. Relació entre parts. La intenció oculta de l'emissor, els missatges subliminals. Detecció i anàlisi d'usos discriminatoris del llenguatge verbal i icònic. Valoració de la forma i el contingut del text	
25	Usos de l'escriptura per a l'organització del pensament: presa de notes, esquemes, mapes conceptuals, definicions, resums, etc	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
26	Alfabetització mediàtica i informacional. Recerca i selecció de la informació amb criteris de fiabilitat, qualitat i pertinència	
27	Anàlisi, valoració, reorganització i síntesi de la informació d'esquemes propis i transformació en coneixement	
28	Comunicació i difusió creativa i respectuosa amb la propietat intel·lectual	
29	Ús de plataformes virtuals per a la realització de projectes escolars. Reconeixement i ús discursiu dels element lingüístics	
30	L'expressió de la subjectivitat en textos de caràcter expositiu. Identificació i ús de les fórmules de confiança i cortesia en la relació amb les situacions de comunicació	
31	L'expressió de la subjectivitat en textos de caràcter expositiu i argumentatiu. Identificació i ús de les variacions de les formes díctiques en relació amb les situacions de comunicació i altres marques de modalització	
32	Recursos lingüístics per mostrar la implicació de l'emissor en els texts: formes de dixi (personal, temporal i espacial) i procediments de modalització	
33	Recursos lingüístics per l'adequació del registre a la situació de comunicació. En contextos personals, acadèmics i socials	
34	Recursos lingüístics per l'adequació del registre a la situació de comunicació. En contextos personals, acadèmics, socials i professionals	
35	Mecanismes de cohesió. Connectors textuais temporals, explicatius, d'ordre i de contrast. Mecanismes de referència interna gramaticals (substitucions pronominals i adverbials) i lèxics (repeticions, sinònims, hiperònims i el·lipsis)	
36	Mecanismes de cohesió. Connectors textuais distributius, d'ordre, contrast, explicació, causa, conseqüència, condició i hipòtesi. Mecanismes de referència interna gramaticals (substitucions pronominals i adverbials) i lèxics (repeticions, sinònims, hiperònims i el·lipsis)	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
37	Ús coherent de les formes verbals als textos. Correlació temporal a diferents estructures oracionals i en el discurs relatat	
38	Correcció lingüística i revisió ortogràfica i gramatical dels textos. Ús de diccionaris, manuals de consulta i de correctors ortogràfics en suport analògic o digital	
39	Els signes bàsics de puntuació com a mecanisme organitzador del text escrit. La seva relació amb el significat	

Saberes básicos del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	Criteris i estratègies per a la selecció d'obres variades a partir de l'exploració guiada de la biblioteca virtual, escolar i pública disponible	
2	Criteris i estratègies per a la selecció d'obres variades a partir de l'exploració guiada de la biblioteca virtual, i exploració autònoma de la biblioteca escolar i pública disponible	
3	Estratègies per a la presa de consciència progressiva dels propis gusts i identitat lectora	
4	Estratègies per a la presa de consciència i verbalització argumentada dels propis gusts i identitat lectora	
5	Participació activa en actes culturals vinculats amb el circuit literari lector	
6	Expressió de l'experiència lectora, amb suport d'exemples i fent servir, progressivament, un metallenguatge específic de diferents formes d'apropiació i recreació	
7	Estratègies de mobilització de l'experiència personal i lectora com a forma d'establir vincles entre l'obra llegida i aspectes de l'actualitat, com també amb altres textos i manifestacions artístiques i culturals	
8	Estratègies de mobilització de l'experiència personal, lectora i cultural per establir vincles de manera argumentada entre l'obra llegida i aspectes de l'actualitat, així com amb altres textos i manifestacions artístics i culturals	
9	Estratègies per a la recomanació entre iguals, oral i escrita, de les lectures en suports variats	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
10	Estratègies per a la recomanació entre iguals, oral i escrita, de les lectures en suports variats, i adscripció de manera bàsica de les obres als gèneres i subgèneres literaris. Lectura guiada Lectura d'obres i fragments rellevants de la literatura juvenil contemporània i del patrimoni literari universal, inscrites en itineraris temàtics o de gènere que travessen èpoques, contextos culturals i moviments artístics, fent referència als següents sabers	
11	Estratègies per a la construcció compartida de la interpretació de les obres a través de converses literàries, amb la incorporació progressiva de metallenguatge específic	
12	Relació entre els elements constitutius del gènere literari i la construcció del sentit de l'obra	
13	Relació entre els elements constitutius del gènere literari i la construcció del sentit de l'obra. Anàlisi bàsica del valor dels recursos expressius i dels seus efectes en la recepció	
14	Relació i comparació dels textos llegits amb altres texts orals, escrits i multimodals, així com altres manifestacions artístiques i culturals i amb les noves formes de ficció en funció de temes, tòpics, estructures i llenguatges	
15	Expressió pautada, a través de processos i suports diversificats, de la interpretació i valoració personal d'obres i fragments literaris. Lectura amb perspectiva de gènere	
16	Estratègies per interpretar obres i fragments literaris a partir de la integració dels diferents aspectes analitzats amb interès pels valors culturals, ètics i estètics presents als textos	
17	Lectura expressiva, dramatització i recitació dels texts atesos els processos de comprensió, apropiació i oralització implicats	
18	Creació de texts a partir de l'apropriació de les convencions del llenguatge literari i en referència a models donats (imitació, transformació, continuació, etc.)	
19	Manifestacions artístiques literàries i de diferents tipus (musicals, pictòriques, etc.)	
20	Recursos expressius. Figures retòriques	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
21	Literatura espanyola: obres i/o fragments i autors més representatius de la literatura espanyola des de la literatura medieval fins al segle XX	
22	Principals moviments artístics i literaris des del segle XVI fins a l'actualitat. Apropament a autors i obres més rellevants d'aquests períodes	
23	Producció escrita. Planificació. Textualització. Redacció. Revisió. Edició en diferents suports	
24	Usos de l'escriptura per a l'organització del pensament: presa de notes, esquemes, mapes conceptuals, definicions, resums, etc	
25	Recerca i selecció de la informació amb criteris de fiabilitat, qualitat i pertinència	
26	Anàlisi, valoració, reorganització i síntesi de la informació en esquemes propis per transformar-la en coneixement	
27	Comunicació i difusió creativa i respectuosa amb la propietat intel·lectual	
28	Ús de plataformes virtuals per a la realització de projectes escolars	

Saberes básicos del decreto

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
1	Diferències rellevants i interseccions entre llengua oral i llengua escrita atenent aspectes sintàctics i lèxics	
2	Diferències rellevants i interseccions entre llengua oral i llengua escrita atenent aspectes sintàctics, lèxics i pragmàtics	
3	Reconeixement de la llengua com a sistema i a les seves unitats bàsiques, tenint en compte els diferents nivells: el so i sistema d'escriptura, les paraules (forma i significat), la seva organització en el discurs (ordre de les paraules, components de les oracions o connexió entre els significats)	
4	Reconeixement de la llengua com a sistema i de la seva estructura profunda. El fonema i el sistema d'escriptura, les paraules, la seva organització al discurs (ordre de les paraules, components de les oracions)	

#	Saber oficial	Resumen claro y actividad de aula
5	Distinció entre la forma (categoria gramatical) i la funció de les paraules (funcions sintàctiques). Coneixement dels procediments lèxics (afixos) i sintàctics per al canvi de categoria. Reflexió sobre els canvis en un significat, les relacions semàntiques entre paraules i els seus valors denotatius i connotatius en funció del context i el propòsit comunicatiu	
6	Distinció entre la forma (categoria gramatical) i la funció de les paraules (funcions sintàctiques), i coneixement dels procediments de formació de paraules i transcategoritzacions. Relacions semàntiques entre paraules	
7	Relació entre els esquemes semàntic i sintàctic de l'oració simple i aproximació a la oració composta. Observació i transformació d'enunciats d'acord amb aquests esquemes i ús de la terminologia sintàctica necessària	
8	Relació entre els esquemes semàntic i sintàctic de l'oració composta: juxtaposició, coordinació i subordinació. Observació, anàlisi i transformació d'enunciats d'acord amb aquests esquemes i ús de la terminologia sintàctica necessària. Ordre de les paraules i concordança	
9	Estratègies d'ús progressivament autònom de diccionaris i manuals de gramàtica, per obtenir informació gramatical bàsica	

5. Rúbrica orientativa 1-4

Nivel	Descriptor	Uso docente
1	Inicial: evidencia incompleta o con errores de base.	Refuerzo guiado y nueva evidencia breve.
2	En proceso: cumple parte del criterio con ayuda o imprecisiones.	Feedback específico y práctica focalizada.
3	Adecuado: cumple el criterio con autonomía suficiente.	Consolidación y transferencia.
4	Excelente: domina, justifica y transfiere el criterio.	Ampliación o reto competencial.

Este documento es una ayuda de trabajo generada por Corrigiendo.es a partir de datos curriculares oficiales estructurados y de un enriquecimiento didáctico sintetizado con IA (Gemini). Revisa siempre la normativa vigente de tu administración educativa antes de incorporarlo literalmente a documentos administrativos del centro.